

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY

JULIANE KOKOTT

prednesené 29. októbra 2009¹

I — Úvod

1. Táto žaloba o nesplnenie povinnosti dáva Súdnemu dvoru príležitosť rozvinúť svoju judikatúru týkajúcu sa možnosti podania návrhov neúspešných uchádzačov na preskúmanie v oblasti postupov verejného obstarávania.

2. Po prvé, Komisia kritizuje Írsko za to, že v jednom konkrétnom prípade írsky úrad pri verejnom obstarávaní na vypracovanie projektu výstavby cesty neinformoval neúspešné konzorcium uchádzačov o konečnom zadaní zákazky.

3. Po druhé, Komisia a Írsko vedú spor o to, či sú lehoty stanovené írskymi predpismi procesného práva dostatočne jasne, presne a predvídateľne formulované tak, aby rozhodnutia verejných obstarávateľov mohli byť účinne preskúmané.

4. Pokiaľ ide o druhú otázku, prejednávaná vec má niekoľko spoločných bodov s vecou Uniplex (Spojené kráľovstvo), (C-406/08), ku ktorej dnes takisto predkladám svoje návrhy.

II — Právny rámec

A — Právo Spoločenstva

5. Právnu úpravu Spoločenstva, ktorá je relevantná v prejednávanej veci, predstavujú smernice 93/37/EHS² a 89/665/EHS³.

2 — Smernica Rady 93/37/EHS zo 14. júna 1993 o koordinácii postupov verejného obstarávania prác (Ú. v. ES L 199, s. 54; Mim. vyd. 06/002, s. 163). Keďže verejné obstarávanie, ktoré je predmetom sporu, sa uskutočnilo pred 31. januárom 2006, nie je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/18/ES z 31. marca 2004 o koordinácii postupov zadávania verejných zákaziek na práce, verejných zákaziek na dodávku tovaru a verejných zákaziek na služby (Ú. v. EÚ L 134, s. 114; Mim. vyd. 06/007, s. 132) pre prejednávanú vec relevantná.

3 — Smernica Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác (Ú. v. ES L 395, s. 33; Mim. vyd. 06/001, s. 246).

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

6. Článok 8 ods. 2 smernice 93/37, zmenenej a doplnenej smernicou 97/52/ES⁴, stanovuje:

„Obstarávatelia bezodkladne informujú záujemcov alebo uchádzačov o prijatých rozhodnutiach o uzavretí zmlúv [o zadaní zákaziek — *neoficiálny preklad*], vrátane dôvodov, prečo sa rozhodli neuzavrieť zmluvu [nezadať zákazku — *neoficiálny preklad*], na ktorú bola podaná výzva na predkladanie ponúk, alebo obnoviť konanie a na žiadosť tak urobí [urobia — *neoficiálny preklad*] písomne. Obstarávateľ o týchto rozhodnutiach informuje aj Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločstiev.“

7. Článok 1 smernice 89/665, zmenenej a doplnenej⁵ smernicou 92/50/EHS⁶, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, aby zabezpečili, že v oblasti postupov verejného obstarávania, na ktoré sa vzťahujú

smernice 71/305/EHS, 77/62/ES a 92/50/EHS..., môžu byť rozhodnutia obstarávateľov účinne a predovšetkým tak rýchlo, ako je to možné, preskúmané v súlade s podmienkami stanovenými v nasledujúcich článkoch, najmä v článku 2 ods. 7, ak tieto rozhodnutia porušili právo spoločenstva v oblasti verejného obstarávania, alebo vnútroštátne právne predpisy prijaté na jeho vykonanie.

2. Členské štáty zabezpečia, aby neexistovala žiadna diskriminácia medzi podnikmi, ktoré sa domnievajú, že boli poškodené v súvislosti s postupom verejného obstarávania, čo vyplýva [vyplývajúca — *neoficiálny preklad*] z rozlišovania medzi vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktoré vykonávajú právo spoločenstva, a ostatnými vnútroštátnymi právnymi predpismi v tejto smernici.

3. Členské štáty zabezpečia, aby aspoň každá osoba, ktorá má alebo mala záujem o uzavretie zmluvy na základe verejného obstarávania dodávky tovaru alebo prác, mohla uplatniť postupy preskúmania na základe podrobných pravidiel, ktoré môžu členské štáty stanoviť, ktorá bola alebo je poškodená údajným porušením. [Členské štáty zabezpečia, aby aspoň každá osoba, ktorá má alebo mala záujem o uzavretie zmluvy na základe verejného obstarávania dodávky tovaru alebo prác a ktorá bola údajným porušením poškodená alebo jej škoda hrozí, mohla uplatniť postupy preskúmania na základe podrobných pravidiel, ktoré môžu členské štáty stanoviť — *neoficiálny preklad*]. Členské štáty môžu najmä požadovať, aby osoba ktorá sa snaží o preskúmanie, musela vopred informovať obstarávateľa o údajnom porušení a o svojom úmysle požiadať o preskúmanie.“⁷

4 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/52/EHS z 13. októbra 1997, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 92/50/EHS, 93/36/EHS a 93/37/EHS o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb, verejného obstarávania dodania tovaru a postupov verejného obstarávania prác (Ú. v. ES L 328, s. 1; Mim. vyd. 06/003, s. 3).

5 — Najnovšie zmeny a doplnenia smernice 89/665 zavedené smernicou 2007/66 nie sú v prejednávanej veci relevantné, pretože pre tieto zmeny a doplnenia platí lehota na ich prebratie najneskôr do 20. decembra 2009 [smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/66/ES z 11. decembra 2007, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Rady 89/665/EHS a 92/13/EHS, pokiaľ ide o zvýšenie účinnosti postupov preskúmania v oblasti zadávania verejných zákaziek (Ú. v. EÚ L 335, s. 31); pozri najmä článok 3 ods. 1)].

6 — Smernica Rady 92/50/EHS z 18. júna 1992 o koordinácii postupov verejného obstarávania služieb (Ú. v. ES L 209, s. 1; Mim. vyd. 06/001, s. 322).

7 — Odkaz na smernicu 71/305 obsiahnutý v článku 1 ods. 1 smernice 89/665 treba chápať ako odkaz na smernicu 93/37 (pozri článok 36 ods. 2 smernice 93/37).

B — *Vnútroštátne právo*

minimálne 14 dní odo dňa, kedy bol záujemca informovaný o rozhodnutí o zadaní zákazky podľa odseku 1.

8. Pokiaľ ide o vnútroštátnu právnu úpravu, v prejednávanej veci sú významné po prvé írské European Communities (Award of Public Authorities' Contracts) Regulations 2006⁸ (ďalej len „nariadenie APAC“) a po druhé írské Rules of the Superior Courts⁹ (ďalej len „RSC“).

...“

10. Článok 84A ods. 4 RSC¹⁰ stanovuje:

9. Relevantná časť článku 49 nariadenia APAC stanovuje:

„1. Akonáhle je to po prijatí rozhodnutia o zadaní zákazky alebo o rámcovej dohode alebo o prístupe k dynamickému nákupnému systému možné, verejný obstarávateľ informuje záujemcov a uchádzačov o rozhodnutí prostredníctvom čo najrýchlejších komunikačných prostriedkov (ako napríklad emailom alebo faxom). ...

„Návrh na preskúmanie rozhodnutia o zadaní zákazky alebo zadania zákazky sa má podať čo možno najskôr, najneskôr však v každom prípade do troch mesiacov od dátumu, kedy nastali prvýkrát dôvody pre jeho podanie, s výnimkou prípadov, kedy Súd zastáva názor, že je odôvodnené túto lehotu predĺžiť.“

III — Skutkový stav a konanie pred podaním žaloby

...

5. Verejný obstarávateľ uzavrie zmluvu s úspešným záujemcom až po uplynutí

11. Irish National Roads Authority (ďalej len „NRA“) je orgán, ktorý v Írsku zabezpečuje výstavbu a údržbu ciest.

8 — Írske nariadenie z roku 2006 o verejnom obstarávaní (S. I. č. 329 z roku 2006).

9 — Rokovací poriadok vyšších súdov.

10 — Toto ustanovenie vychádza z novely procesných právnych predpisov High Court of Ireland, ktorá nadobudla platnosť 19. októbra 1998 a uskutočnila sa prostredníctvom tzv. Rules of the Superior Courts (No. 4) (Review of the Award of Public Contracts) (S. I. č. 374 z roku 1998).

12. Dňa 10. júla 2001 NRA uverejnil v *Úradnom vestníku Európskych spoločností* výzvu na vyjadrenie záujmu o vypracovanie stavebného projektu, výstavbu, financovanie a vybudovanie diaľničného obchvatu mesta Dundalk, Western Bypass Motorway. Úspešný uchádzač mal s NRA uzavrieť verejno-súkromné partnerstvo¹¹ a prevádzkovať uvedenú diaľnicu počas predpokladaného obdobia 30 rokov.

13. V decembri 2001 pozval NRA štyroch záujemcov na rokovania. V apríli 2003 NRA vybral dvoch z nich, a to konzorciá EuroLink a Celtic Roads Group, s cieľom podrobnejšie s nimi rokovať. Dňa 8. augusta 2003 NRA vyzval obidve tieto konzorciá na predloženie ich konečných ponúk („best and final offer“).

14. Listom zo 14. októbra 2003 NRA informoval EuroLink o tom, že sa rozhodol vybrať Celtic Roads Group ako prednostného uchádzača. V liste však uviedol, že ponuka konzorcia EuroLink nebola zamietnutá. Ak by totiž ďalšie rokovania s konzorciom Celtic Roads Group nevedli k uzavretiu zmluvy, vyhradzuje si NRA právo pozvať na rokovanie konzorciom EuroLink namiesto konzorcia Celtic Roads Group.

15. Dňa 9. decembra 2003 sa NRA rozhodol zadať zákazku konzorciu Celtic Roads Group. Zmluva bola uzavretá 5. februára 2004. Od 9. februára 2004 bolo oznámenie o tejto skutočnosti uverejnené na internetovej stránke NRA a 3. apríla 2004 tiež v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

16. Dňa 8. apríla 2004 podala spoločnosť SIAC Construction Limited (ďalej len „SIAC“), podnik, ktorý bol súčasťou neúspešného konzorcia EuroLink, žalobu o náhradu škody na High Court of Ireland, ktorá bola založená na rôznych údajných pochybeniach počas postupu verejného obstarávania.

17. Rozsudkom zo 16. júla 2004¹² zamietol High Court túto žalobu ako neprípustnú z dôvodu, že bola podaná po uplynutí prekluzívnej lehoty. Na rozdiel od názoru, ktorý zastávala SIAC, vychádzal High Court z toho, že SIAC mala poznať dôvody na podanie svojej žaloby najneskôr od 14. októbra 2003, kedy NRA informoval EuroLink o totožnosti svojho prednostného

11 — „Public-Private Partnership“ („Verejno-súkromné partnerstvo“).

12 — Rozsudok High Court of Ireland (sudca Kelly) vo veci SIAC Construction Limited/National Roads Authority, [2004] IEHC 128 (ďalej len „rozsudok SIAC/NRA“).

uchádzača. Podľa článku 84A ods. 4 RSC mala SIAC podať svoju žalobu najneskôr do troch mesiacov od tohto dátumu.

18. SIAC následne podala sťažnosť na Komisiu. V nej okrem iného tvrdila, že zo strany NRA nebola nikdy informovaná o jeho rozhodnutí o zadaní zákazky.

19. V nadväznosti na túto sťažnosť Komisia najskôr zaslala 15. novembra 2004 úradný list írskym orgánom, v ktorom žiadala o zaslanie bližších údajov týkajúcich sa skutkového stavu. Odpoveď Írska, obsiahnutá v liste z 25. apríla 2005, nepomohla zahnať pochybnosti Komisie. Komisia následne adresovala Írsku 10. apríla 2006 výzvu a 15. decembra 2006 doplňujúcu výzvu, ku ktorým sa tento členský štát vyjadril v listoch z 30. mája 2006, resp. 21. februára 2007.

20. Vzhľadom na to, že ani tieto vysvetlenia predložené Írskom Komisiu neuspokojili, vydala 1. februára 2008 odôvodnené stanovisko v zmysle článku 226 prvého odseku ES a vyzvala Írsko k tomu, aby v priebehu dvoch mesiacov prijalo opatrenia nutné na dosiahnutie súladu s týmto stanoviskom. Írsko odpovedalo na toto stanovisko listom z 25. júna 2008 a okrem iného uviedlo, že uvažuje nad zmenou vnútroštátnych zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení v súvislosti s prebratím smernice 2007/66. Ani túto odpoveď však Komisia nepovažovala za dostatočnú.

IV — Návrhy účastníkov konania a konanie pred Súdnym dvorom

21. Návrhom zo 14. októbra 2008, ktorý bol doručený kancelárii Súdneho dvora 20. októbra 2008, podala Komisia podľa článku 226 druhého odseku ES túto žalobu proti Írsku.

22. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- určil, že Írsko si z dôvodu vnútroštátnych ustanovení o lehotách týkajúcich sa výkonu práva uchádzačov na súdne preskúmanie v rámci postupov verejného obstarávania a neoznámením rozhodnutia o zadaní zákazky sťažovateľovi proti uvedenému rozhodnutiu, nespĺnilo povinnosti, ktoré mu v súvislosti s uplatniteľnými lehotami vyplývajú z článku 1 ods. 1 smernice 89/665, tak ako ho vykladá Súdny dvor, a v súvislosti s chýbajúcim oznámením z článku 1 ods. 1 smernice 89/665, tak ako ho vykladá Súdny dvor a z článku 8 ods. 2 smernice 93/37, a
- zaviazal Írsko na náhradu trov konania.

23. Írsko navrhuje, aby Súdny dvor:

— žalobu zamietol a

— zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

24. Súdnemu dvoru boli doručené písomné vyjadrenia k žalobe Komisie a následne sa 24. septembra 2009 uskutočnila ústna časť konania.¹³

V — Posúdenie

25. Žaloba Komisie je opodstatnená, ak Írsko nesplnilo jednu z povinností, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy ES. K týmto povinnostiam patrí podľa článku 249 tretieho odseku ES a článku 10 ES takisto povinnosť uskutočniť ciele sledované smernicami Spoločenstva.

26. V prejednávanej veci je žaloba Komisie založená na dvoch žalobných dôvodoch. Prvý žalobný dôvod sa týka konkrétnej veci: jeho predmetom je údajné neoznámenie rozhodnutia o zadaní zákazky na vypracovanie projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway neúspešnému konzorciu uchádzačov. Druhý žalobný dôvod prekračuje rovinu konkrétnej veci: v jeho rámci sa namieta rozpor írskej právnej úpravy týkajúcej sa lehôt na podanie návrhov na preskúmanie, tak ako je obsiahnutá v článku 84A ods. 4 RSC, s právom Spoločenstva.

A — Prvý žalobný dôvod: Neoznámenie rozhodnutia o zadaní zákazky

27. V rámci prvého žalobného dôvodu Komisia vytýka Írsku nesplnenie jeho povinností, ktoré mu vyplývajú z článku 1 ods. 1 smernice 89/665 a z článku 8 ods. 2 smernice 93/37, keďže NRA neoznámil neúspešnému uchádzačovi v súlade s právnymi predpismi svoje rozhodnutie o zadaní zákazky na vypracovanie projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway.

28. Komisia a takisto Írsko vychádzajú implicitne z toho, že v prípade projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway, v súvislosti s vypracovaním ktorého začal NRA verejné obstarávanie, išlo o verejné obstarávanie prác v zmysle smernice 93/37.

¹³ — Ústna časť konania sa uskutočnila ihneď po pojednávaní v už citovanej veci Uniplex (UK).

29. NRA bol preto ako verejný obstarávateľ povinný podľa článku 8 ods. 2 smernice 93/37

bezodkladne informovať záujemcov alebo uchádzačov o prijatých rozhodnutiach o zadaní zákazky.

informované o rozhodnutí NRA o zadaní zákazky včas pred uzavretím zmluvy, a nie až po tom, ako bola vec uzavretá.¹⁵

30. Tá istá povinnosť vyplýva tiež z článku 1 ods. 1 smernice 89/665, pretože účinnú súdnu ochranu proti rozhodnutiam o zadaní zákazky je možné zabezpečiť len za predpokladu, že všetci záujemcovia alebo uchádzači budú včas a podrobne informovaní práve o týchto rozhodnutiach.¹⁴

31. Je však nesporné, že NRA v prejednávanej veci nikdy formálne neinformoval neúspešné konzorcium EuroLink, ktorého členom bola aj SIAC, o svojom rozhodnutí zadať predmetný projekt výstavby cesty konkurenčnému konzorciu Celtic Roads Group.

32. Ani oznámenie z 9. februára 2004 na internetovej stránke NRA, ani oznámenie v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 3. apríla 2004 nemohli uvedené oznámenie adekvátne nahradiť. Prostredníctvom nich bola totiž o konečnom uzavretí zmluvy NRA s Celtic Roads Group informovaná len verejnosť. Aby však mohla byť neúspešným záujemcom alebo uchádzačom poskytnutá účinná súdna ochrana, mali byť tieto subjekty

33. NRA si teda v súvislosti s projektom výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway nesplnil svoje informačné povinnosti v zmysle článku 8 ods. 2 smernice 93/37 a článku 1 ods. 1 smernice 89/665.

34. Írsko namietá, že v prejednávanej veci sa SIAC nestala žiadna nespravodlivosť. Vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu tento podnik nikdy nebol v neistote, pokiaľ ide o to, komu NRA zadá vypracovať uvedený projekt výstavby cesty. V tomto zmysle Írsko odkazuje na list NRA zo 14. októbra 2003, v ktorom bolo konzorcium EuroLink informované o výbere konzorcia Celtic Roads Group ako uchádzača, ktorého NRA uprednostňuje. Najneskôr od tohto okamihu si SIAC podľa názoru Írska musela byť vedomá toho, že okrem prípadu výnimočných okolností¹⁶ dôjde k vydaniu rozhodnutia o zadaní zákazky v prospech konzorcia Celtic Roads Group. Írsko sa v tomto zmysle výslovne pripája k odôvodneniu uvedenému High Court of Ireland vo vnútroštátnom preskúmaní konaní.¹⁷

14 — Rozsudky z 24. júna 2004, Komisia/Rakúsko, C-212/02, bod 21, a z 3. apríla 2008, Komisia/Španielsko, C-444/06, Zb. s. I-2045, bod 38; v tomto zmysle tiež rozsudok z 28. októbra 1999, Alcatel Austria a i., C-81/98, Zb. s. I-7671, bod 43.

15 — V tomto zmysle rozsudok Komisia/Rakúsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 14, bod 21.

16 — V jazyku konania „except in very exceptional circumstances“.

17 — Pozri v tomto zmysle rozsudok SIAC/NRA, už citovaný v bode 17 vyššie a v poznámke pod čiarou 12 týchto návrhov.

35. Táto námietka je však nesprávna. Vo svojom liste zo 14. októbra 2003 NRA neoznámil konečné rozhodnutie o zadaní zákazky, naopak EuroLink dokonca výslovne upozornil na to, že jeho ponuka nebola zamietnutá. Výberom „prednostného uchádzača“ NRA síce už mohol udať hlavný smer, ktorým sa bude jeho rozhodnutie uberať, ale definitívne určenie konkrétneho uchádzača s tým ešte nebolo spojené. NRA si totiž výslovne vyhradil možnosť, že neskôr prípadne pozve k rokovaniam konzorcium EuroLink namiesto konzorcia Celtic Roads Group. EuroLink teda mohlo zatiaľ vychádzať z toho, že ešte nie je zo súťaže úplne vylúčené.

36. Bez ohľadu na to v konaní o nesplnení povinnosti podľa článku 226 ES, ktoré má objektívnu povahu, je v každom prípade irelevantné, či postojom verejných orgánov členského štátu bola spôsobená konkrétna škoda, alebo boli vyvolané iné negatívne dôsledky.¹⁸

37. Írsko nakoniec zdôrazňuje, že jeho vnútroštátna právna úprava je v súlade s informačnými povinnosťami zakotvenými v právnych predpisoch Spoločenstva; tieto povinnosti sú podľa neho správne prebraté v článku 49 ods. 1 nariadenia APAC. Za

týchto okolností by nemal byť jeden konkrétny prípad, v ktorom nedošlo k oznámeniu rozhodnutia o zadaní zákazky, nesprávne označený ako nesplnenie povinnosti vyplývajúcej z práva Spoločenstva.

38. Ani toto tvrdenie Írska však nie je presvedčivé. Po prvé, nie je v žiadnom prípade nesporné, či článok 49 ods. 1 nariadenia APAC naozaj správne preberá informačné povinnosti zakotvené v právnych predpisoch Spoločenstva; v tomto zmysle prebiehajú osobitné konania o nesplnení povinnosti proti Írsku.¹⁹ Po druhé, v konaní o nesplnení povinnosti neumožňuje ustálená judikatúra len skúmať zlučiteľnosť zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členského štátu s právnymi predpismi Spoločenstva, ale aj zistiť, či nedošlo k porušeniu právnych predpisov Spoločenstva vnútroštátnymi orgánmi v konkrétnom prípade.²⁰

39. Celkovo som teda dospela k záveru, že prvý žalobný dôvod Komisie je dôvodný.

18 — Rozsudky z 21. októbra 1999, Komisia/Írsko, C-392/96, Zb. s. I-5901, bod 61; z 26. júna 2003, Komisia/Francúzsko, C-233/00, Zb. s. I-6625, bod 62; zo 14. marca 2006, Komisia/Francúzsko, C-177/04, Zb. s. I-2461, bod 52, a z 26. októbra 2006, Komisia/Španielsko, C-36/05, Zb. s. I-10313, bod 38.

19 — Vec Komisia/Írsko, C-455/08.

20 — Pozri najmä rozsudok z 31. januára 2006, Komisia/Španielsko, C-503/03, Zb. s. I-1097, a — vo vzťahu k zadávaniu verejných zákaziek — rozsudky z 10. apríla 2003, Komisia/Nemecko, C-20/01 a C-28/01, Zb. s. I-3609; zo 14. septembra 2004, Komisia/Taliano, C-385/02, Zb. s. I-8121; z 10. novembra 2005, Komisia/Rakúsko, C-29/04, Zb. s. I-9705; zo 4. júna 2009, Komisia/Grécko, C-250/07, Zb. s. I-4369, a z 15. októbra 2009, Komisia/Nemecko, C-275/08, Zb. s. I-168*, uverejnenie abstraktu.

B — *Druhý žalobný dôvod: Právna úprava lehôt na podanie návrhov na preskúmanie obsiahnutá v írskych procesných právnych predpisoch v rozpore s právom Spoločenstva*

40. V rámci druhého žalobného dôvodu Komisia vytýka Írsku porušenie článku 1 ods. 1 smernice 89/665 spočívajúce v tom, že článok 84A ods. 4 RSC upravuje prekluzívnu lehotu na podanie návrhov na začatie preskúmacieho konania spôsobom, ktorý nezodpovedá požiadavkám stanoveným právnymi predpismi Spoločenstva.

41. Smernica 89/665 výslovne neupravuje lehoty, ktoré sa uplatnia na preskúmacie konanie podľa jej článku 1.²¹ Súdny dvor však v ustálenej judikatúre uznal, že členské štáty môžu v rámci svojej procesnej autonómie zavádzať primerané prekluzívne lehoty na podanie žalôb, ak pri tom dodržia zásadu ekvivalencie a zásadu efektivity.²² Obidve tieto zásady sú vyjadrené tiež v článku 1 smernice 89/665: zásada ekvivalencie v článku 1 ods. 2 a zásada efektivity v článku 1 ods. 1.²³

21 — Pozri tiež moje návrhy z 13. marca 2008 vo veci Presstetext Nachrichtenagentur, C-454/06, Zb. s. I-4401, bod 154. Pre budúcnosť však článok 2c smernice 89/665 v znení smernice 2007/66 definuje požiadavky práva Spoločenstva v súvislosti s vnútroštátnymi lehotami na podanie návrhu na preskúmanie.

22 — Pozri najmä rozsudky zo 16. decembra 1976, Rewe, 33/76, Zb. s. 1989, bod 5; z 15. septembra 1998, Edis, C-231/96, Zb. s. I-4951, body 20 a 35; zo 17. júna 2004, Recheio — Cash & Carry, C-30/02, Zb. s. I-6051, bod 18, a zo 6. októbra 2009, Asturcom Telecomunicaciones, C-40/08, Zb. s. I-9579, bod 41.

23 — Pozri moje návrhy vo veci Presstetext Nachrichtenagentur, už citovanej v poznámke podľa čiarou 21, bod 155.

42. V prejednávanej veci sa zameriam predovšetkým na zásadu efektivity. Je nesporné, že Írsko smie stanoviť prekluzívne lehoty na podanie návrhov na preskúmanie rozhodnutí verejných obstarávateľov.²⁴ Účastníci konania vedú spor, len pokiaľ ide o určité podrobnosti týkajúce sa vnútroštátnej právnej úpravy lehôt. V podstate sa má skúmať, či je táto právna úprava lehôt dostatočne jasná na to, aby umožnila vykonať účinné preskúmanie v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 89/665. Komisia to odmieta. Poukazuje tiež na nejasnosti v súvislosti so stanovením druhov rozhodnutí, ktoré sú napádané v rámci lehôt stanovenej podľa článku 84A ods. 4 RSC, a tiež na nejasnosti týkajúce sa dĺžky tejto lehoty.

1. Stanovenie druhov rozhodnutí, na ktoré sa vzťahuje prekluzívna lehota (prvá časť druhého žalobného dôvodu)

43. V prvej časti svojho druhého žalobného dôvodu Komisia namieta, že existuje právna neistota týkajúca sa druhu rozhodnutí prijímaných v rámci verejného obstarávania, proti ktorým je možné namietat počas lehoty stanovenej článkom 84A ods. 4 RSC. V súlade so znením článku 84A ods. 4 RSC sa toto ustanovenie totiž uplatní len na prípady návrhov na preskúmanie „rozhodnutí o zadaní zákazky alebo zadania zákazky“.

24 — Pozri v tejto súvislosti rozsudky z 12. decembra 2002, Universale-Bau a i., C-470/99, Zb. s. I-11617, najmä body 71 a 76; z 27. februára 2003, Santex, C-327/00, Zb. s. I-1877, bod 52, a z 11. októbra 2007, Lämmerzahl, C-241/06, Zb. s. I-8415, bod 50.

V praxi je však oblasť pôsobnosti tohto ustanovenia rozšírená tiež na predbežné rozhodnutia, takže návrh na ich preskúmanie je možné podať takisto len počas lehoty stanovenej článkom 84A ods. 4 RSC.

orgány, spĺňa požiadavky stanovené v článku 1 ods. 1 smernice 89/665.

44. Skutočnosti, na ktoré v tomto zmysle odkazuje Komisia, sú nesporné. Tvrdenia Írska prednesené v rámci tohto konania o nesplnení povinnosti, ako aj rozsudok vydaný High Court of Ireland týkajúce sa projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway²⁵ potvrdzujú, že lehota na podanie návrhu na preskúmanie zakotvená v článku 84A ods. 4 RSC je v praxi príslušnými írskymi orgánmi uplatňovaná nielen v prípadoch, kedy sa napádajú konečné rozhodnutia („rozhodnut[ie] o zadaní zákazky alebo zadan[ie] zákazky“), ale aj v prípadoch, kedy sa napádajú predbežné rozhodnutia verejných obstarávateľov.²⁶

45. Veľký rozpor medzi účastníkmi konania je však v tom, či článok 84A ods. 4 RSC, tak ako ho vykladajú a uplatňujú vnútroštátne

46. Článok 1 ods. 1 smernice 89/665 požaduje možnosť „účinne a predovšetkým tak rýchlo, ako je to možné“ preskúmať rozhodnutia prijaté obstarávateľmi z toho dôvodu, že rozhodnutia porušili právne predpisy v oblasti verejného obstarávania.

47. S cieľom dosiahnuť tento cieľ smernice musia členské štáty podľa článku 249 tretieho odseku ES v spojení s článkom 10 ES prijať všetky primerané opatrenia všeobecnej a osobitnej povahy. Podľa ustálenej judikatúry musia stanoviť presný právny rámec v danej oblasti.²⁷ Musia stanoviť dostatočne presný, jasný a transparentný právny stav, aby jednotlivci mohli poznať svoje práva a povinnosti.²⁸

25 — Rozsudok SIAC/NRA, už citovaný v poznámke pod čiarou 12.

26 — Zmysel vnútroštátnych zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení sa má posudzovať s prihliadnutím na ich výklad vnútroštátnymi súdmi; pozri rozsudky z 8. júna 1994, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-382/92, Zb. s. I-2435, bod 36; z 9. decembra 2003, Komisia/Taliansko, C-129/00, Zb. s. I-14637, bod 30, a z 18. júla 2007, Komisia/Nemecko, C-490/04, Zb. s. I-6095, bod 49.

27 — Rozsudky z 15. marca 1990, Komisia/Holandsko, C-339/87, Zb. s. I-851, bod 25; z 30. mája 1991, Komisia/Nemecko, C-361/88, Zb. s. I-2567, bod 24; z 2. augusta 1993, Komisia/Taliansko, C-366/89, Zb. s. I-4201, bod 17; z 28. apríla 2005, Komisia/Taliansko, C-410/03, Zb. s. I-3507, bod 32, a z 12. júla 2007, Komisia/Rakúsko, C-507/04, Zb. s. I-5939, bod 298.

28 — Rozsudky Komisia/Nemecko, už citovaný v poznámke pod čiarou 27, bod 24; Komisia/Taliansko, už citovaný v poznámke pod čiarou 27, bod 17; zo 7. novembra 1996, Komisia/Luxembursko, C-221/94, Zb. s. I-5669, bod 22; z 13. septembra 2001, Komisia/Španielsko, C-417/99, Zb. s. I-6015, bod 38, a zo 16. júla 2009, Komisia/Írsko, C-427/07, Zb. s. I-6277, bod 55.

48. Vyplýva to tiež zo zásady právnej istoty, ktorá je ako všeobecná zásada právnou súčasťou právneho poriadku Spoločenstva a členské štáty zaväzuje pri výkone ich právomoci v oblasti pôsobnosti práva Spoločenstva.²⁹ Podľa ustálenej judikatúry zásada právnej istoty najmä vyžaduje, aby boli právne pravidlá jasné, presné a predvídateľné, pokiaľ ide o ich účinky, obzvlášť, keď môžu mať nepriaznivé dôsledky pre jednotlivcov a podniky.³⁰

si nárok na náhradu škody za zákazku, ktorú stratil.³¹

50. Uplatnenie prekluzívnej lehoty však nesmie mať za následok, že výkon práva na preskúmanie rozhodnutí vydaných pri verejnom obstarávaní stratí v praxi svoju účinnosť.³²

49. Pre právnú úpravu lehôt, akou je lehota obsiahnutá v článku 84A ods. 4 RSC, platia požiadavky jasnosti, presnosti a predvídateľnosti v osobitne veľkej miere. Nejasnosti týkajúce sa platných lehôt môžu totiž vyvolať v určitom rozsahu nepriaznivé následky pre jednotlivcov a podniky. Ak záujemca alebo uchádzač zmešká lehotu na podanie návrhu na preskúmanie podľa článku 84A ods. 4 RSC, zaniká jeho možnosť uplatniť námietku prípadných porušení právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania a stráca možnosť, aby rozhodnutie o zadaní verejnej zákazky bolo predmetom preskúmavacieho konania. Nemá už právo získať zákazku ako takú v rámci konania pred súdom, ani uplatniť

51. Len za predpokladu, že je s určitosťou zrejmé, že aj prípravné akty verejných obstarávateľov alebo predbežné rozhodnutia, ktoré sú predmetom prejednávanej veci, spôsobujú začiatok plynutia prekluzívnej lehoty podľa článku 84A ods. 4 RSC, môžu záujemcovia alebo uchádzači vykonať opatrenia nevyhnutné na to, aby sa začalo účinné preskúmanie

29 — Rozsudky z 26. apríla 2005, „Goed Wonen“, C-376/02, Zb. s. I-3445, bod 32; zo 16. septembra 2008, *Isle of Wight Council a i.*, C-288/07, Zb. s. I-7203, bod 48, a z 10. septembra 2009, *Plantanol*, C-201/08, Zb. s. I-8343, bod 43.

30 — Rozsudky zo 7. júna 2005, *VEMW a i.*, C-17/03, Zb. s. I-4983, bod 80; zo 17. júla 2008, *ASM Brescia*, C-347/06, Zb. s. I-5641, bod 69; z 18. novembra 2008, *Förster*, C-158/07, Zb. s. I-8507, bod 67, a *Plantanol*, už citovaný v poznámke pod čiarou 29, bod 46.

31 — Na príklade projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway, ktorý bol dôvodom pre začatie tohto konania o nesplnení povinnosti, je preklúzia vyvolaná článkom 84A ods. 4 RSC osobitne zreteľná: podľa názoru Írska mala SIAC napadnúť už predbežné rozhodnutie NRA týkajúce sa výberu prednostného záujemcu, a to v lehote podľa článku 84A ods. 4 RSC, a svoje námietky týkajúce sa výberu konzorcia Celtic Roads Group mal predložiť už v tom čase. Ako je uvedené v rozsudku SIAC/NRA vydanom High Court of Ireland, už citovaného v poznámke pod čiarou 12, pri neskoršom napadnutí konečného rozhodnutia o zadaní verejnej zákazky už spoločnosť SIAC zaniklo právo na uplatnenie týchto námietok.

32 — V tomto zmysle porovnaj rozsudky *Universale-Bau a i.*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, najmä bod 72, *Santex*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 51 a 57, a *Lämmerzahl*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 52; všeobecne k podmienkam súdnych konaní pozri rozsudok z 3. marca 2005, *Fabricom*, C-21/03 a C-34/03, Zb. s. I-1559, bod 42.

v zmysle článku 1 ods. 1 smernice 89/665, či prípadne nedošlo k porušeniu právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania, a aby sa zabránilo tomu, že zanikne ich možnosť uplatniť svoje námietky.

52. Za týchto okolností považujem za nezlučiteľné s požiadavkami stanovenými v článku 1 ods. 1 smernice 89/665 skutočnosť, že v Írsku je rozšírená oblasť pôsobnosti lehoty podľa článku 84A ods. 4 RSC na preskúmanie predbežných rozhodnutí bez toho, aby to bolo v znení tohto ustanovenia jasne uvedené. Týmto spôsobom totiž nie je možné s dostatočnou istotou predvídať účinky tejto právnej úpravy lehôt, predovšetkým rozsah účinku preklúzie, na záujemcov a uchádzačov vo verejnom obstarávaní. Týmto dochádza k podkopaniu cieľa účinného preskúmania rozhodnutí verejných obstarávateľov, tak ako to členským štátom ukladá článok 1 ods. 1 smernice 89/665.

— Námietka Írska, že lehota na podanie žaloby proti predbežnému rozhodnutiu je v súlade s cieľmi smernice 89/665, najmä s požiadavkou rýchlosti

53. Írsko namieta, že podľa smernice 89/665 a judikatúry vydané na jej základe je možné napadnúť všetky rozhodnutia verejných

obstarávateľov. Rozšírenie právnej úpravy lehôt obsiahnuté v článku 84A ods. 4 RSC aj na predbežné rozhodnutia je v súlade s pravidlami obsiahnutými v právnych predpisoch Spoločenstva. Smernica 89/665 navyše vychádza z požiadavky rýchlosti. Článok 1 ods. 1 nevyžaduje len účinné, ale aj čo najrýchlejšie preskúmanie rozhodnutí verejných obstarávateľov. Podľa lehoty stanovenej v článku 84A ods. 4 RSC je preto podľa neho potrebné preskúmať všetky rozhodnutia verejných obstarávateľov. Ak by sa rozhodlo, že neúspešní uchádzači môžu uplatňovať všetky svoje námietky až po vydaní konečného rozhodnutia o zadaní verejnej zákazky, potom by bolo potrebné mať obavy z dlhotrvajúcej právnej neistoty a závažného omeškania v rámci verejného obstarávania. Týmto spôsobom by navyše nebolo možné napraviť prípadné porušenia právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania ešte počas prebiehajúceho verejného obstarávania.

54. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že Írsko samozrejme môže v rámci svojej právnej úpravy verejného obstarávania stanoviť prekluzívne lehoty vzťahujúce sa na preskúmanie prípravných aktov a predbežných rozhodnutí vydaných verejnými obstarávateľmi, akými sú napríklad vypracovanie „short list“ alebo stanovenie prednostného záujemcu. Ako som už spomínala vyššie,³³ stanovenie primeraných prekluzívnych lehôt je v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva, ak sa pritom dodrží zásada ekvivalencie a zásada efektivity. Takéto prekluzívne lehoty — hoci aj relatívne krátke — sú prípustné a účelné najmä tam, kde právo Spoločenstva

33 — Pozri bod 41 vyššie.

pre určité odvetvie zakotvuje požiadavku rýchlosti vyžadujúcu, ako v prípade právnej úpravy verejného obstarávania, konať „tak rýchlo, ako je to možné“³⁴ (článok 1 ods. 1 smernice 89/665).³⁵

jednotlivci mohli poznať svoje práva a povinnosti.³⁷

55. Je preto úplnou pravdou, že Írsko rozšírením právnej úpravy lehôt obsiahnutých v článku 84A ods. 4 RSC na predbežné rozhodnutia sleduje legitímny cieľ, ktorý je v súlade so smernicou.³⁶ Tento cieľ však musí byť realizovaný v súlade s požiadavkami právnej istoty vo vnútroštátnom právnom poriadku. Právna úprava lehôt musí byť formulovaná jasne a presne a pokiaľ ide o jej účinky, predvídateľne. Existencia vnútroštátnej praxe smerujúcej k dosiahnutiu cieľov sledovaných smernicou nezbavuje členský štát povinnosti stanoviť dostatočne presný, jasný a prehľadný právny rámec, aby

56. V prejednávanej veci je navyše potrebné pripomenúť, že smernica 89/665 stanovuje členským štátom nielen cieľ rýchlosti preskúmania, ale aj cieľ jeho účinnosti (pozri článok 1 ods. 1 smernice 89/665). Vnútroštátna prax, ktorá uskutočňuje len jeden z týchto cieľov na úkor iného cieľa, nie je v súlade so smernicou. Rozšírenie oblasti pôsobnosti prekluzívnej lehoty podľa článku 84A ods. 4 RSC na predbežné rozhodnutia môže síce prispievať k dosiahnutiu cieľa rýchleho preskúmania bez toho, aby to bolo súčasne objasnené v znení článku 84a ods. 4 RSC, potom je však táto prax írskych orgánov na úkor právnej istoty, a teda týmto spôsobom ohrozuje dosiahnutie cieľa účinného preskúmania.³⁸

34 — Rozsudky *Universale-Bau a i.*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 76, *Santex*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 52, a *Lämmerzahl*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 50 a 51; pozri tiež moje návrhy vo veci *Pressetext Nachrichtenagentur*, už citovanej v poznámke pod čiarou 21, bod 157.

35 — Pozri tiež tretie a štvrté odôvodnenie smernice 89/665, kde sa spomínajú „účinné a rýchle nástroje“ a potreba, že „... porušenia by mali byť bezodkladne vybavené“. Navyše, pre budúcnosť článok 2c smernice 89/665 (vložený smernicou 2007/66) objasňuje, že prípustné sú vnútroštátne právne úpravy, podľa ktorých „každá žiadosť o preskúmanie rozhodnutia verejného obstarávateľa prijatého v rámci alebo v súvislosti s postupom zadávania zákazky, ktoré patrí do rozsahu pôsobnosti smernice 2004/18/ES, musí byť podaná pred uplynutím stanovenej lehoty“.

36 — V tomto zmysle rozsudky *Universale-Bau a i.*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 75 až 79; *Lämmerzahl*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 50 a 51, a z 12. februára 2004, *Grossmann Air Service*, C-230/02, Zb. s. I-1829, body 30 a 36 až 39.

57. Medzi zásadou právnej istoty a požiadavkou rýchlosti v rámci verejného obstarávania navyše nevzniká žiadny podstatný rozpor.³⁹ Naopak, čo najrýchlejšie preskúmanie rozhodnutí verejných obstarávateľov prispieva k vytvoreniu právnej istoty za pred-

37 — Rozsudky *Komisia/Nemecko*, už citovaný v poznámke pod čiarou 27, bod 24; *Komisia/Taliansko*, už citovaný v poznámke pod čiarou 27, bod 17, a *Komisia/Luxembursko*, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 22.

38 — Pozri v tejto súvislosti body 49 a 50 týchto návrhov.

39 — Ešte raz porovnaj rozsudok *Universale-Bau a i.*, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, body 76 až 78.

pokladu, že postup uplatniteľný pre tento typ konania, vrátane prekluzívnych lehôt, je vo vnútroštátnych právnych predpisoch upravený čo možno najjasnejšie, najpresnejšie a najpredvídateľnejšie.

na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť (článok 249 ods. 3 ES). Prebratie smernice do vnútroštátneho práva preto nutne nevyžaduje prijatie výslovnej a špecifickej právnej normy, ale môže postačovať aj všeobecný právny rámec. Rozhodujúce je však to, že takýto postup skutočne zabezpečuje úplné uplatnenie smernice dostatočne jasným a presným spôsobom.⁴⁰

58. Prvú námietku Írska je preto potrebné zamietnuť.

— Námietka Írska, že jeho vnútroštátna právna úprava je ovplyvnená systémom „common law“

59. Írsko ďalej namieta, že jeho vnútroštátna právna úprava je ovplyvnená systémom „common law“. V systéme common law, akým je ten írsky, sú rozhodujúce nielen zákonné ustanovenia, ale aj judikatúra. Záujemcovia a uchádzači si v prípade, ak je to nutné musia sami zaistiť právnu radu.

60. V tomto zmysle je potrebné poukázať na to, že smernica ponecháva vnútroštátnym orgánom voľbu foriem a metód, a to vzhľadom

61. Ak je vnútroštátna právna úprava vytváraná spolupôsobením zákonných ustanovení a „sudcovského práva“, potom k tomu nesmie dochádzať na úkor jasnosti a určitosti príslušných ustanovení a pravidiel. To platí najmä vtedy, ak cieľom smernice je priznať práva jednotlivcovi,⁴¹ a ak by nejasná alebo zložitá právna úprava týkajúca sa prípadných prekluzívnych lehôt mohla viesť ku strate týchto práv, teda v prejednávanej veci k strate práva na vykonanie preskúmania rozhodnutí verejných obstarávateľov. Predovšetkým zahraniční záujemcovia a uchádzači by mohli byť zložitou a netransparentnou právnou úpravou odradzovaní od toho, aby sa v Írsku uchádzali o verejné zákazky.

62. Vnútroštátne sudy majú povinnosť vykladať a uplatňovať vnútroštátnu právnu

40 — Rozsudky z 23. mája 1985, Komisia/Nemecko, 29/84, Zb. s. 1661, bod 23; z 9. apríla 1987, Komisia/Taliansko, 363/85, Zb. s. 1733, bod 7; z 10. mája 2001, Komisia/Holandsko, C-144/99, Zb. s. I-3541, bod 17; z 20. októbra 2005, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-6/04, Zb. s. I-9017, bod 21; z 30. novembra 2006, Komisia/Luxembursko, C-32/05, Zb. s. I-11323, bod 34, a Komisia/Írsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, body 54 a 55.

41 — Ešte raz pozri rozsudok Komisia/Írsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 55.

úpravu v súlade so smernicami.⁴² Konkrétne, ak ide o preskúvacie konanie v oblasti verejného obstarávania, musia sa vnútroštátne právne predpisy obsahujúce úpravu prekluzívnych lehôt vykladať čo najviac v tom zmysle, aby bolo zabezpečené dodržiavanie zásady efektivity vyplývajúcej zo smernice 89/665.⁴³

— Predbežný záver

65. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti som preto dospela k záveru, že prvá časť druhého žalobného dôvodu Komisie je dôvodná.

63. Nie je v súlade s týmito požiadavkami, ak vnútroštátny súd uplatňuje analogicky zákonom stanovenú prekluzívnu lehotu týkajúcu sa práva na preskúmanie, ktorá je v prejednávanej veci zakotvená v článku 84A ods. 4 RSC, nad rámec jej znenia aj na preskúmanie rozhodnutí, pri ktorých zákonodarca žiadnu takúto prekluzívnu lehotu nestanovil. Týmto sa totiž právny rámec stáva menej transparentným. Dotknutí záujemcovia a uchádzači sú totiž vzhľadom na prekluzívny účinok vyvolaný touto lehotou vystavení nebezpečenstvu, že stratia svoje právo na preskúmanie určitých rozhodnutí. Tým dochádza k zmareniu cieľa účinného preskúmania rozhodnutí verejných obstarávateľov, tak ako to upravuje článok 1 ods. 1 smernice 89/665.⁴⁴

2. Dĺžka prekluzívnej lehoty (druhá časť druhého žalobného dôvodu)

66. V druhej časti svojho druhého žalobného dôvodu Komisia vytýka formuláciu obsahnutú v článku 84A ods. 4 RSC, podľa ktorej sa návrhy na začatie preskúmania majú podať „čo možno najsôr, najnesôr však v každom prípade do troch mesiacov“. Táto právna úprava ponecháva dotknutých záujemcov a uchádzačov v neistote, pokiaľ ide o presnú dĺžku tejto prekluzívnej lehoty a príliš im sťažuje podanie návrhu na začatie preskúvacieho konania. Navyše nie je jasné, v akých prípadoch stačí podať návrh počas troch mesiacov a v akých prípadoch je opravný prostriedok potrebné podať skôr, teda pred uplynutím troch mesiacov.

64. V tomto zmysle je potrebné zamietnuť aj druhú námietku Írska.

42 — K zásade výkladu v súlade so smernicou pozri rozsudky z 10. apríla 1984, Von Colson a Kamann, 14/83, Zb. s. 1891, bod 26; z 5. októbra 2004, Pfeiffer a I., C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835, bod 113, a z 15. apríla 2008, Impact, C-268/06, Zb. s. I-2483, bod 98; konkrétne k smernici 89/665 pozri tiež rozsudky Santex, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 63, a Lämmerzahl, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 62.

43 — Rozsudok Santex, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 62.

44 — Pozri tiež body 49 až 52 týchto návrhov.

67. Najsôr je potrebné poznamenať, že nemusí ísť nutne o dve samostatné prekluzívne lehoty, ak právna norma spojí časový údaj vyjadrený pomocou dní, týždňov alebo rokov s výrazom „čo najsôr“ alebo s podobným dodatkom. Mnohé ustanovenia používajú takýto dodatok len s cieľom vyjadriť požiadavku rýchlosti a s cieľom upozorniť

navrhovateľa alebo žalobcu na ich povinnosť podniknúť vo vlastnom záujme čo najskôr kroky, ktoré sú nevyhnutné na to, aby čo možno najlepšie ochránili svoje práva.

ako povinnosť prostriedkov a nie povinnosť výsledku“.⁴⁸

68. Súdny dvor napríklad v tomto zmysle sám uplatnil slová „čo možno najskôr“ so zreteľom na prípadné návrhy účastníkov konania na predĺženie prednesu reči v rámci ústneho pojednávania.⁴⁵ Dočasní zamestnanci Spoločenstva, ktorí sa stanú nezamestnanými, musia splniť určité formálne predpoklady „čo najskôr a najneskôr do [určitých bližšie stanovených lehôt]“.⁴⁶ S podobným výberom slov je navyše možné sa stretnúť tam, kde sa má vyjadriť to, že verejné orgány podliehajú pri spracovaní určitých návrhov alebo uskutočnení určitých úkonov požiadavkám rýchlosti.⁴⁷ Ani právnym predpisom v oblasti verejného obstarávania nie je neznáma „povinnosť starostlivosti, ktorá sa chápe skôr

69. Vo vzťahu k právnej úprave článku 84A ods. 4 RSC, ktorá nás v prejednávanej veci zaujíma, nie je možné naopak s istotou predpokladať, že výraz „čo možno najskôr“ má vyjadrovať len požiadavku rýchlosti. Podľa údajov predložených Írskom v konaní pred Súdnym dvorom naopak nie je vylúčené, že výraz „čo možno najskôr“ obsiahnutý v článku 84A ods. 4 RSC má širší význam a je potrebné ho chápať v zmysle samostatnej prekluzívnej lehoty, ktorá môže znemožniť podávanie návrhov na preskúmanie ešte pred uplynutím existujúcej trojmesečnej lehoty, ktorá „v každom prípade“ existuje.

70. Je pravda, že Írsko vychádza z toho, že návrh na preskúmanie je obvykle podaný včas, ak je podaný „v každom prípade do troch mesiacov od dátumu, kedy nastali prvýkrát dôvody pre jeho podanie“, ale súčasne zdôrazňuje, s odkazom na rozsudok írskeho Najvyššieho súdu,⁴⁹ že „hlavnou povinnosťou“⁵⁰ navrhovateľa v rámci článku 84A ods. 4 RSC

45 — Pozri bod 50 druhý odsek Praktických pokynov týkajúcich sa priamych žalôb a odvolaní v znení z 15. októbra 2004 (Ú. v. EÚ L 361, s. 15). Podľa neho je potrebné túto žiadosť o dodatočný čas dlžky prednesu na pojednávaní „doručiť Súdnemu dvoru čo najskôr“ a môže byť zohľadnená iba vtedy, ak „sa doručí najmenej dva týždne pred dňom pojednávania“.

46 — Článok 1 bod 2 písm. a) a b) nariadenia Komisie (ES) č. 780/2009 z 27. augusta 2009, ktorým sa stanovujú vykonávacie predpisy k článku 28a ods. 2 tretiemu pododseku a článku 96 ods. 2 tretiemu pododseku Podmienok zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev (Ú. v. EÚ L 226, s. 3).

47 — Pozri napríklad článok 3 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/4/ES z 28. januára 2003 o prístupe verejnosti k informáciám o životnom prostredí, ktorou sa zrušuje smernica Rady 90/313/EHS (Ú. v. EÚ L 41, s. 26; Mim. vyd. 15/007, s. 375), a takisto — k predchádzajúcim ustanoveniam — moje návrhy z 27. januára 2005 vo veci Housieaux, C-186/04, Zb. s. I-3299, bod 23.

48 — Rozsudok Komisia/Grécko, už citovaný v poznámke pod čiarou 20, bod 68. Porovnaj tiež článok 2 ods. 1 písm. a) smernice 89/665 a článok 41 ods. 1 a 2 smernice 2004/18.

49 — Rozsudok Supreme Court of Ireland zo 4. apríla 2003 vo veci Dekra Éireann Teoranta/Minister for the Environment and Local Government, [2003] IESC 25, [2003] 2 IR 270 (Írsko odkazuje najmä na bod 14a rozhodnutia, ktoré formuloval sudca Denham).

50 — V jazyku konania „primary obligation“.

je, aby podal svoj návrh „čo možno najskôr“. Za určitých okolností to môže viesť k tomu, že návrh na preskúmanie môže byť zamietnutý ako návrh, ktorý nebol podaný včas, aj vtedy, ak bol podaný počas trojmesačnej lehoty.⁵¹ Minimálne teda nie je možné vylúčiť, že slovné spojenie „čo možno najskôr“ obsiahnuté v článku 84A ods. 4 RSC považujú írske súdy za samostatnú prekluzívnu lehotu.⁵²

71. Ak by výraz „čo možno najskôr“ obsiahnutý v článku 84A ods. 4 RSC írskym súdom skutočne priznával právomoc zamietat podľa voľnej úvahy návrhy na preskúmanie ako neprípustné, už pred uplynutím uvedenej trojmesačnej lehoty, potom nespĺňa požiadavky stanovené právnymi predpismi Spoločenstva. Prekluzívna lehota, ktorej dĺžka je ponechaná na voľnej úvahe príslušného súdu, je totiž, pokiaľ ide o účinky, nepredvídateľná. Dotknutí záujemcovia a uchádzači zostávajú v neistote, pokiaľ ide o to, koľko času majú na primeranú prípravu svojich návrhov na začatie preskúmania, a len ťažko môžu odhadnúť možnosti na úspech takýchto opravných prostriedkov. Cieľ účinného

preskúmania rozhodnutí verejných obstarávateľov, ktorý sleduje článok 1 ods. 1 smernice 89/665 sa týmto spôsobom nedosiahne.⁵³

72. Keďže nie je možné vylúčiť, že výraz „čo možno najskôr“ obsiahnutý v článku 84A ods. 4 RSC nebudú vnútroštátne súdy vykladať v zmysle samostatnej prekluzívnej lehoty, nie je toto ustanovenie navyše jasné do takej miery, aby zabezpečilo, že je uplatnené spôsobom, ktorý je zlučiteľný s právom Spoločenstva.⁵⁴ Aj z tohto dôvodu nepredstavuje článok 84A ods. 4 RSC dostatočné prebratie smernice 89/665.

— Námietka Írska, že vnútroštátne súdy by mohli v prípade potreby podľa voľnej úvahy predĺžiť lehotu na podanie žaloby

73. Írsko namieta, že článok 84A ods. 4 RSC umožňuje vnútroštátnym súdom predĺžiť podľa voľnej úvahy lehotu pre podávanie návrhov na preskúmanie; ako príklad Írsko

51 — S odkazom na *obiter dictum* v rozsudku Supreme Court of Ireland vo veci Dekra Éireann Teoranta, už citovanej v poznámke pod čiarou 49, Írsko uvádza, že „in certain circumstances a court could refuse an application under Order 84A, rule 4, brought within three months where the prejudice to the public or a party could be such that the application should be refused“.

52 — V tejto súvislosti sú zaujímavé najmä stanoviská, ktoré predniesol sudca Denham v rozsudku Dekra Éireann Teoranta, už citovanom v poznámke pod čiarou 49. Sudca sa tu najskôr vyjadruje k právnej úprave lehôt uvedených v článku 84 ods. 21 prvého pododseku RSC, ktorá má v podstate rovnaký obsah: „Whilst there is a discretion in the court to extend this time, there is also a discretion to refuse the application even within the months specified in the Rules of the Superior Courts“ [(2003) 2 IR 270, 285]. V ďalšej časti sa sudca Denham vyjadruje tiež k výkladu právnej úpravy lehoty obsiahnutej v článku 84A ods. 4 RSC, ktorá je pre nás relevantná v prejednávanej veci a vykladá ju takto: „... in all the circumstances of a case a court may determine in its discretion that the prejudice to the public or a party could be such that... the application should be refused. Since urgency and rapidity is an underpinning policy of applications regarding public contracts, the test requires that such applications be made rapidly and an applicant must explain reasonably any delay“ [(2003) 2 IR 270, 286].

53 — Pozri v tomto zmysle tiež moje návrhy z dnešného dňa vo veci Uniplex (UK), C-406/08, vec v konaní, bod 69.

54 — Rozsudok Komisia/Taliano, už citovaný v poznámke pod čiarou 26, bod 33.

uvádza rozsudok High Court of Ireland z roku 2006⁵⁵.

ponechané na voľnej úvahe vnútroštátneho orgánu, a to ani na uvážení nezávislého súdu.⁵⁷

74. Takáto možnosť predĺženia lehoty nepochybne môže súdom uľahčiť vydanie spravodlivého rozhodnutia v konkrétnom prípade. Nemôže však napraviť vyššie uvedené nedostatky článku 84A ods. 4 RSC, so zreteľom na požiadavky jasnosti, určitosti a predvídateľnosti, ktoré sa na túto právnu úpravu lehôt požadujú. Dotknutí záujemcovia a uchádzači zostávajú, aj s prihladením na túto možnosť predĺženia, v neistote, pokiaľ ide o to, koľko času majú na primeranú prípravu svojich návrhov na začatie preskúmania a či má ich návrh šancu na úspech. Naopak, týmto spôsobom je už aj tak nejasná právna úprava lehôt doplnená o ďalší nejasný prvok.

76. Vzhľadom na to je potrebné námietku Írska zamietnuť.

— Námietka Írska, že doposiaľ nebol nijaký návrh na preskúmanie zamietnutý z dôvodu porušenia zásady „čo možno najskôr“ ako návrh, ktorý nebol podaný včas.

75. Článok 1 ods. 1 v spojení s článkom 1 ods. 3 smernice 89/665 zaručuje každému, kto má alebo mal záujem o uzavretie zmluvy na základe verejného obstarávania a kto bol údajným porušením právneho predpisu poškodený alebo mu škoda hrozí, *subjektívne právo* na preskúmanie rozhodnutí verejného obstarávateľa.⁵⁶ Ako uvádzam aj vo veci C-406/08, Uniplex (UK), účinné presadzovanie takéhoto právneho nároku nesmie byť

77. Írsko okrem toho tvrdí, že žiadny írsky súd zatiaľ neodmietol návrh na preskúmanie ako návrh, ktorý nebol podaný včas, pretože bol podaný síce počas troch mesiacov, avšak nie „čo možno najskôr“.

78. Ani tejto druhej námietke nie je možné vyhovieť. S cieľom preukázať to, či bola smernica nedostatočne alebo nesprávne prebratá, nie je potrebné dokazovať, aké účinky majú v skutočnosti vnútroštátne právne predpisy, ktorými bola smernica prebratá. To, či prebratie je nedostatočné

55 — Rozsudok High Court of Ireland (sudca Clarke) z 2. mája 2006 vo veci Veolia Water UK/Fingal County Council (No. 1), [2006] IEHC 137, [2007] 1 IR 690 (body 28 až 54).

56 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. júna 2005 Koppensteiner, C-15/04, Zb. s. I-4855, bod 38, a Lämmerzahl, už citovaný v poznámke pod čiarou 24, bod 63, druhá veta.

57 — Pozri moje návrhy z dnešného dňa vo veci Uniplex (UK), už citovanej v poznámke pod čiarou 53, body 48 až 50.

alebo nesprávne, vyplýva skôr už zo samotného znenia príslušných právnych predpisov.⁵⁸ Žaloba o určenie, že nebola splnená povinnosť vyplývajúca zo Zmluvy ES, má objektívnu povahu, a preto ju je možné podať ešte skôr než vznikla konkrétna škoda, alebo keď ešte neboli vyvolané iné negatívne následky.⁵⁹

zmeny nemôžu byť Súdny dvorom brané do úvahy.⁶⁰ Do úvahy už vôbec nie je možné brať zmeny vnútroštátnej právnej úpravy, ktoré sa nachádzajú ešte v štádiu plánovania alebo navrhovania.

— Predbežný záver

— Námetka Írska, že vnútroštátna práva úprava bude čoskoro zmenená

81. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti som dospela k záveru, že aj druhá časť druhého žalobného dôvodu je dôvodná a že žalobe Komisie tak treba vyhovieť v celom rozsahu.

79. Nakoniec sa Írsko v rámci konania pred podaním žaloby obhajovalo tvrdením, že v každom prípade dôjde ku zmene vnútroštátneho práva v rámci prebratia smernice 2007/66, čo umožní objasniť článok 84A ods. 4 RSC.

VI — O trovách

80. V tomto zmysle stačí poukázať na to, že podľa ustálenej judikatúry existencia nesplnenia povinnosti musí byť posudzovaná v závislosti od situácie členského štátu, ktorá existovala na konci lehoty určenej v odôvodnenom stanovisku a že následne vykonané

82. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat Írsko na náhradu trov konania a Írsko nemalo úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat ho na náhradu trov konania.

58 — Rozsudok Komisia/Írsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 60.

59 — Rozsudky Komisia/Írsko, C-392/96, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 61, Komisia/Francúzsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 62; Komisia/Francúzsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 52, a Komisia/Španielsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 18, bod 38.

60 — Za ostatné pozri rozsudok Komisia/Spojené kráľovstvo, už citovaný v poznámke pod čiarou 40, bod 49; Komisia/Španielsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, bod 34; Komisia/Luxembursko, už citovaný v poznámke pod čiarou 40, bod 22, a Komisia/Írsko, už citovaný v poznámke pod čiarou 28, body 64 a 65. Konkrétne k tvrdeniu, že čoskoro dôjde k prebratiu smernice 2007/66 pozri rozsudok z 11. júna 2009, Komisia/Francúzsko, C-327/08, Zb. s. I-102*, uverejnenie abstraktu, body 21 až 26.

VII — Návrh

83. Na základe vyššie uvedeného navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Írsko si tým, že:

- a) írsky National Roads Authority neoznámil neúspešnému uchádzačovi svoje rozhodnutie o zadaní verejnej zákazky na vypracovanie projektu výstavby cesty Dundalk Western Bypass Motorway v rozpore s požiadavkami stanovenými článkom 8 ods. 2 smernice Rady 93/37/EHS zo 14. júna 1993 o koordinácii postupov verejného obstarávania prác a článkom 1 ods. 1 smernice Rady 89/665/EHS z 21. decembra 1989 o koordinácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení týkajúcich sa uplatňovania postupov preskúmania v rámci verejného obstarávania tovarov a prác a
- b) z článku 84A ods. 4 írskeho Rules of the Superior Courts nie je možné v rozpore s požiadavkami článku 1 ods. 1 smernice 89/665/EHS dostatočne jasne usúdiť, aká dlhá je prekluzívna lehota na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia o zadaní verejnej zákazky a na aké rozhodnutia verejného obstarávateľa sa táto lehota vzťahuje;

nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo Zmluvy ES.

2. Írsko je povinné nahradiť trovy konania.